

αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὦν τύχη
καθαρῆς.

✠ Scias, idque exploratum
omnino habeas, si sodalis
pollutus fuerit, tum etiam
illum, quem is attingent,
necessario pollui, etsi purus
ipse fuerit.

Locus LXXX.

DE SAPIENTIA,
S A P I E N T I Æ
Amore.

Διογένης ἠρώμενος Ἀθήνησιν,
Αὐτὸς εἶπε παρέβαλε
ἔξ ἡμετέρας, ἀλλὰ τὸ μὴ δῖνα
ἀποσιεῖσθαι, ἐξείδιάζετο τῆ ἀποσι-
εῖσθαι. καὶ τότε πῦν βακτηρίαν
ἐπανατήναρθε αὐτῷ, πῦν κε-
φαλῶν ὑποσχών, Παιε, εἶπεν, ἔ-
γω ἀρῆσθαι ἔπι σκληρῶν ξύλων,
ὡς με ἀπείρξεις, ἕως αὐτὴ φαίνη
λέγων. καὶ ἄν ἔστι σοφίας ἔρωτος
παρὰ δειγμα.

✠ Diogenes primum Athe-
nas profectus, ad Antisthe-
nem se contulit, a quo saepe
repulsus (nullum enim di-
scipulum recipiebat Anti-
sthenes) non destitit tamen
hætere, adeo ut aliquando
baculum intentaret Anti-
sthenes, vltro baculo caput
subiecit dicens, cæde, si vis,
at nullum inuenies bacu-
lum tam durum, quo me
abs te abigas, dum aliquid

dixeris. Insigne exemplum
adamata sapientia.

Ὁ αὐτὸς ἀπὸ τῆς εἰπόντος,
Γέρον εἶ, καὶ λοιπὸν αἰεὶ, τί δὲ,
εἶφη, εἰ δολιχὸν ἔδραμον ποδὸς πῦν
πέλει ἔδει με αἰεῖναι, καὶ μὴ
μῶλον ἐπιτεῖναι, ἀρῆσθαι ἢ ἔπειθε,
πῦν ἀπὸ πῦν ἄρῆσθαι ἀποδὸν
ποδῶν μῶλον ἐπιτεῖναι δὲ εἶναι,
ὡς ἀπὸ πῦν ἔστιν ἔστιν ἔστιν ἔστιν
πὸς ἐστὶ, ἀλλὰ τὸ εἶναι αἰεῖναι ἔ-
στιν καὶ πῦν αἰεῖσθαι.

✠ Idem eundem admonen-
ti, ut iam senex quiesceret a
laboribus, Quid, inquit, si
in stadio currem, vnum
oportet iam metæ vicinum
cursum remittere, an ma-
gis intendere? Recte sensit,
virtuti hoc magis inten-
dendum esse, quo minus
superest vitæ: quod turpe
sit tum ab honesto instituto
refrigescere.

Σιμωνίδης ἐρωτήσας πῦν πρὸς
ἀρῆσθαι, καὶ ἔπειθε ἢ σοφία,
Οὐκ εἶδαι, εἶφη, ὅρα γὰρ τὸς σο-
φίης ἐπιτεῖσθαι τῶν πολιτῶν θυρῶν
φοιτῶντος, σημεῖον τὸς φιλο-
σοφίης λόγους μῶν ἔστιν ἔστιν κα-
ταφρονήσασθαι, ἔρωτος ἢ ἐπιτημῆσθαι.

Simonides interrogatus
vtra res esset optabilior, di-
uitiæ an sapientia, Dubito,
inquit, ut qui videam,
sapientes frequentare diui-
tum fores: inuens Philo-

sophos verbis quidem con-
remnere diuitias, sed re tam-
men eas appetere.

Τοσούτῳ Διδοφέρῳ ὁ Σόλων
τῶν Φρηνησῶν ἔλεγε τῶν Δρεπῶν
ὅσα ὄρασιν τῶν ἀλλῶν ἀφ' ἡ-
σεων.

Prudentiam Solon aiebat
tantum cæteris virtutibus
præstare, quantum visus reli-
quos sensus excellit.

Πυθαγόρας ἔλεγε, ἕτε ἵππον
χωρὶς χαλινῶν, οὔτε πλοῦτον
δίχα φρονήσεως, δυνατὸν κρα-
τεῖσθαι.

Pythagoras dicere sole-
bat, neq; equum sine freno,
neque diuitias sine prudentia
gubernari posse.

Πλάτων εἶπε, Πᾶσαν ἐπιτή-
μιον χωρὶς ἀρετῆς δικαιοσύνης
καὶ τῆς ἀλλῆς ἀρετῆς, πανουργίαν,
& σοφίαν φαίνεται.

Plato dixit, Omnem sci-
entiam, nisi cum iustitia &
aliis virtutib. coniuncta sit,
versutiam, non sapientiam,
existimandam esse.

Ὁ αὐτὸς εἶπε, Τὸν σοφὸν
αὐτὸς δεῖν μέγιστα εἶναι σο-
φόν.

Idem dicebat, Sapientem
virum sibi ipsi præcipue sa-
pientem esse debere. Id est,
vt Cicero ex Ennio citat:

Nec quicquam sapere sapi-
entem, qui sibi prodesse ne-
quiret. ¶ Pertinet huc &
Menandri dictum, Μισῶ σο-
φιστῶν, ὅτις ἐχ' αὐτὸς σοφός ἐστι.
Odi sapientem, qui sibi non
sapit.

Πλάτων ἐρωτηθεὶς, Διδόν-
τις γινώσκουσιν αὐτὸς σοφός ἄνθρωπος
σοφός, εἶπε, Ψευδής, ὅτις ἄρ-
χίζεται. ἐπεμνοῦ μὲν δὲ, ὅτι
ἐπιτρέπεται.

Plato interrogatus, per
quid cognosceretur sapiens?
respondit, Sapiens cum vi-
tuperatur, non irascitur:
cum laudatur, non extol-
litur.

Locus LXXXI.

DE SERVITUTE INHONESTA.

Ἰσχυρὸς πρὸς τὸν μικρο-
τέρου Καλλισθένη, καὶ
λέγει οὕτως. ὡς πολυτελεῶν παρὰ
Ἀλεξάνδρου μετέχῃ, Κακοδαί-
μων μὲν οὐκ εἶναι, εἶπεν, ὅς καὶ
δοῦλος καὶ δειπνῆ, ὅταν Ἀλε-
ξάνδρου δόξῃ ἡ γούρμῳ ἐν τῇ
δουλείᾳ οὐδὲν μικρότερον εἶ-
ναι.

Diogenes prædicantibus
beatum Callisthenem Phi-
losophum, quod apud Ale-
xandrum magnifice tracta-
retur, Imo, inquit, infelix
est,

est, quod illi prandendum
coenandumque sit, cum A-
lexandro fuerit visum. Sen-
tiens in seruitute nihil bea-
tum esse.

Τὸ ἰσποσεῖν καὶ παραχω-
ρῆσαι τοῖς πάρεσιν ἐχρήθη δε-
λεία, ὡς περὶ τὸ κρατεῖν τῶν
ἐλευθερίᾳ μόνη, ἐφη Πλάτων ὁ
φιλόσοφος.

✕ Subiici & locum dare af-
fectibus, extrema seruitus
est, quemadmodum impe-
rare ipsis, vnica libertas, di-
xit Iustinus Philosophus.

Οὐδείς ἐλευθερὸς ἑαυτῷ μὴ
κρατῶν, ἐφη Πλάτων.

✕ Nemo liber est, qui seip-
sum non continet: dixit
Plato.

Ὁ αὐτὸς ἐλεῖβι. Ἐλευθερὸν
ἀδύνατον εἶναι, τὸν πάρεσι δε-
λῶντα, καὶ ὑπὸ πατρῶν κρα-
τεῖσθαι.

✕ Idem dicebat: Fieri non
potest, vt is liber sit, qui per-
turbationibus & affectibus
seruit, & ab affectibus vins
citur.

Κάτων ἔφασκεν. Ἀμεινον
δὲ δουλέειν ἐπιεικῶς ἢ ἐλευθερίᾳ
ζῆν ἀναγκάτως.

✕ Cato dicere solitus est:
Prestat seruire decenter, quā
libertate vt impudenter.

Ἀξιωματικὸν ἐστὶ τὸ τοῦ
Πλατῶνος. Ἄξιόν ἐστι μόνους
ἐλευθεροῦς νομίζειν, οἱ θεοὶ
ἢ ζῆνοι τὰ λόγια ἐπονται, μόνοι
γὰρ οἱ, ἀδεί, ἐλευθεροῦς, ὡς
ἐούλονται, ζῶσι.

✕ Memoria digna est Plu-
tarchi sententia: Iustum est,
solos eos existimare liberos
esse, qui diuinam ducem,
rectam rationem, seu legem
Dei in omnibus vitæ actio-
nibus sequuntur. Hi enim
soli viuunt, vt volunt, qui
ea, quæ oportet (hoc est re-
cta, iusta, & legibus Dei con-
sentanea) velle didicerunt.

Locus LXXXII.

DE STATVIS.

Ἀγείλαος ἀπεθνήσκων
τοῦ φίλου ἐκέλευσε μη-
δεμίαν πλάσσειν, μηδὲ μιμηλαὺ
ποιήσασθαι, ὡς εἰχνας ἔτιω σαρ-
αφρέων. εἰ γὰρ πικρὸν ἔργον
πεποίηκε, ἔτι μὲν μνησίων ἐστὶν·
εἰ δὲ μηδὲν, ἔδ' οἱ πάντες ἀν-
δραῖοι.

✕ Agesilaus moriens man-
dauit amicis suis, ne quam
fictam aut pictam corporis
sui imaginem facerent: Si
quod, inquit, præclarum fa-
cinus gessi, hoc erit monu-
mentum meum, sin minus,
ne omnes quidem statuae
illustrabunt meæ memoriæ.

Τῶν δ' ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἐθλι-
καῖν ἔθνων ψηφισμαδῶν ἐν
ταῖς ἐπιφανιστάταις πόλεσιν
εἰσὶν αὐτῶν αὐτῶν, ποσειδῶνα
ψεν. Ἐρεῖ μὴ δὲ μεία εἰκῶν ἔσται,
μὴ δὲ χρυσῆ, μὴ δὲ τελευτή, μὴ
δὲ χρυσοῦ ἀση.

Idem cum Gentes Græ-
cæ, quæ in Asia sunt, decre-
uissent ipsi in clarissimis
urbibus statuas ponere, ad
eas scripsit, Mei quidem ne
vna sit imago, neque picta,
neque ficta, neque sculpta.

Κάτων ποικῶν ὄρων ἀνισα-
μῶν ἀνδριάντες, ἐμὲ δὲ ἔφη
ἐρωτᾶν βούλομαι μάλλον τοὺς
ἀνδρώπους, ἄρα ἀνδρίας οὐ
κείται Κάτωνος, ἢ διατρίβεται.
νομίζων μάλλον ἑλίοδον ποικῶν
καὶ καλὰ ἄρα πρὸς ἑλίοδον, ἵπως
ποτέ εἰδότες αὐτὸν ἀνδριάντῳ
ἄξιον ὄντι, θαυμάσιον, πῶς οὐ
κείται.

✠ Cato conspiciens multo-
rum erigi statuas, Malim,
inquit, vt de me quarant
homines, quam obrē Catoni
non sit statua posita: Sentien-
s se malle res præclaras
gerere, vt olim scientes illū
promeruisse statuam, mi-
rentur non esse positam.

Δημήτριῳ ἀκέραιος ὄπλις
εἰσὶν αὐτῶν κατέστρεψεν Ἀθη-
ναίῳ, Ἄλλ' ἔτι πλὴν δόντι, ἔφη,
δὲ ἡ εἰσὶν αὐτῶν.

✠ Cum Demetrius audiuis-
set Athenienses imagines
suas euertisse, At, inquit,
virtutem illi non euerte-
runt, cuius gratia illas ere-
xerunt.

Locus LXXXIII.

DE VV LGO.

ΜΑΡΤΙΟΥΣ ΧΥΜΑΙΟΥΣ Ἀθη-
ναίῳ, ὡς εἰς ἐστὶν αὐτῶν οὐ
τῆ πόλει ταῖς πάντων ἀντι-
εμῶν γνώμας, καὶ τῆ Ἀθηναί-
ων ζητεῖν κελύδοντων ὅτι ἐστὶ, ἔ
βωόντων, Φωκίων ἐαυτὸν ἔφησε
τῶν εἶναι. μόνα γὰρ ἐαυτῶ
μὴ δὲν δόσειεν, ἂν οἱ ποικῶ
πρὸς ἀπίστοι καὶ λέγῃσι.

Cum oraculum proditū
esset Atheniensibus, in ea
ciuitate vnum esse virum,
qui cunctorum sententiis
aduersaretur: ac populus
vociferans iuberet illum in-
quiri: Phocion semetipsum
prodidit, dicens, Ego sum
ille, quem designat oraculū,
Nam vni mihi nihil placet
omnium, quæ vulgus vel
dicit, vel facit.

Ποῖος ἂ κεῖνος εἶναι καλὰ
[εἶπε Πυθαγόρας] καὶ ποιῶν
μέλλης ἀδδξείν. Φαῦλος γὰρ κρι-
τῆς παντὸς καλὸς πρὸς ἀγματοῦ
ὄχλῳ. διότι ἂν αὐτῶ ἐπιπύων
καταφρονῆς, ἔ τῶν ψόγων κα-
ταφρονῆς.

Fac ea quæ iudicaueris esse honesta (dixit Pythagoras) etiamsi postquam feceris, inglorius futurus sis. Omnium enim honestæ rei malus iudex est vulgus: quorum igitur laudes contentui haberes, eorundem vituperia quoque spernas.

Εν πῶν ἀδελφῶν ἐστὶ τὸ θεῖς τῶ πολλῶν ἀποκρίσεις ἀξίως, ἔφη Δημοσθένης.

Ex eorum numero, quæ fieri non possunt, est, ut vulgi iudiciis quisquam probetur: dixit Demosthenes.

Σωκράτης ἔλεγε, τὸ εὖ τυχόντες ἐναντία ταῖς ἀεθαῖς ἀξίως ἀποφαινομένων φρονήζειν, δηγῆς εἶναι.

Socrates dicebat, Leue esse & stolidum, curare, quid aliquis ex vulgo, contrarium sententiis veris pronuntiet.

Ὁ αὐτὸς εἶπεν, Οὐ παρρησία ἀεὶ πάντων ἀεὶ παρὰ θεῖς πολλοῖς εἶναι.

Idem dixit: Non semper apud vulgus de rebus libere loqui licere.

Ὁ αὐτὸς ἐπεὶ λέγων ποτὲ γνώμην αὐτὸς τῶ δήμῳ ὀδοκίμη, καὶ πάντας ὁμοιωσὶ ἑώρην τὸν

λόγον ἀποδοχόμενος, ἐπιτραπέσιος ἀπὸ τῶς φίλος εἶπεν. Οὐδὲ γὰρ κακὸν πλέγων ἑμαυτὸν λέληθα; τοσαῦτα ὑπὸ πῶν τῶ πολλῶν κείσιν.

Idem quodam die orationem habens, placebat omnibus: cumque videret sermonem omnibus probari, conuersus ad amicos, Num mali, inquit, quippiam dixi imprudens? Usque adeo suspectum habuit vulgi iudicium.

Αἰτιοθένης αὐτὸς τῶ εἰπόντι, Πολλοὶ σε ἐπαινοῦσι, τί γὰρ, ἔφη, κακὸν πεποιήκας; παρεμφορέων, τὰ δίκαια τοῖς πολλοῖς ἐδεδώποτι δέξασαι.

Antisthenes cuidam dicenti, Multi te laudant, At quid, inquit, mali feci? Significans, quæ recta sint, vulgo nunquam placuisse.

Δημοσθένης ἔλεγε, τοῖς καλῶς φρονῶσιν οὐκ ἐπακροῦσθαι τῶν εἰναι τῶ πολλῶν ἀπονοία. Demosthenes dicebat, Prudentibus viris vulgi amenciam non imitandam esse.

Ὁ αὐτὸς ἔφη, Ἦν δὲ μὲν εἶναι ὄχλον, ἀσάβηθη τί τινα τῶ ἀίμα τῶν ἀπάντων καὶ ἀσυνετώτων ἄσπερ ἐν θαλάττῃ πνίμεθα ἀναβύσσειν, ὡς αὐτὴν κινουμένον.

Idem dixit, Populum esse turbam, rem omnium inconstantissimam & stolidissimam: ut in mari vnda fluctuans, quæ fortuito agitur.

Ὁ αὐτὸς εἶπε, τὸς πολλοὺς πολλῶν ἀφαιρῶν τὸ τὰ βέλῃσι κείναι.

Idem dixit: Vulgus in iudicando, optima quæ sint, non intelligere.

Τὸ τοῖς πολλοῖς ὄρεσκεν, τοῖς σοφοῖς ἀπαρίσκειν εἶναι, ἔφη Πλάτωνος.

Vulgo placere, sapientibus displicere est, inquit Plutarchus. Ἐοὶ γὰρ ψυχροὶ ψυχρῶς κείναισι. Frigidi enim frigide seu inepte iudicant, ut quidam ex veteribus dixit.

Locus LXXXIII. DE VINDICTA.

Ἰσχυρὸς ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ἑ-
ῶτος, πῶς αὐτὸν ἀμύνεται ἢ
ἐχθρὸν, αὐτὸς, ἔφη, καλῶς γινώ-
σκω. Ἐποποιήσας, καὶ ἐαυτὸν
ὠφελῆσαι τὰ μέγιστα, καὶ τὸ ἐχθρὸν
μέγιστα ἡμιωρεῖται.

Diogenes interrogatus a quodam, Quomodo se vl-
cisci de suo inimico possit, respondit, Si te virum honestum & bonum prestabis.

Hoc qui facit, & sibi prodest maxime, & inimicum maxime discrediat.

Ἀλκιβιάδης ἀκούσας ὅτι ἦ-
νατ' αὐτὸν ἐπὶ τῷ αὐτῷ
κατέγνωσεν, Δείξω μιν ἔν, εἶπεν,
αὐτοῖς ὅτι ζῶντων καὶ ἀπὸς Λακε-
δαιμονίας τριψαλῆος, ἢ Δε-
κελῆδος ἤγειρεν ἐπὶ τοῖς Ἀθηναί-
οις πόλεμον. Ἐκδικήσας ἧστὸς
ἐχθροῖον τῷ αὐτῷ, ἔδενε
τὸν Χερσικωνίων ὅσον μισθόν.

Alcibiades nuntianti quod cum comitibus morte damnatus esset Athenis, At nos, inquit, demonstrabimus ipsis quod viuamus: simulque sese ad Lacedæmonios contulit, & bellum Dacelicum contra Athenienses excitauit. Vindictæ genus & priori dissimile, & nulli Christiano imitandum.

Πιττακὸς ἀδικηθεὶς ὑπὸ Ἰ-
νως, καὶ ἔχον ἐξέστειν αὐτὸν κα-
λάσσει, ἀφῆκεν, εἰπὼν: συνηνώμη-
τι μωρίας ἀμεινον. τὸ μὲν γὰρ
ἡμέτερον φύσις ἐστὶν, τὸ δὲ ἡμε-
τέρας.

Pittacus iniuriam passus a quodam cum illum puniendi potestatem haberet, dimisit, inquiens: Venia melior est vindicta: hæc enim belluini est ingenii, illa mansueti.

Locus

Locus LXXXV.

DE SEVERITA
T E.

Ὁ Ωκίων ὁ Ἀθηναῖος ἔπαυ-
σεν οὐτε γελῶν ἄφθνη,
ἔτε δακρυῶν.

Phocion Atheniēsis nuns-
quam visus est cuiquam
neq; flere, neque ridere.

Κάτιν ὁ πρῶτος ἐπὶ τῆς ἡμε-
ρῆς μελῶν, καὶ τὰς ἄλλας ὁρῶν
δεομένης τῶν ποικῶν καὶ κηλα-
κῶν, αὐτὸς ἰδοῦσα, τὸ δῆμον
δὲ πῶς χρεῖαν ἔχον ἰατρῆς, καὶ
μεγάλῃ κηρυχθεῖς. δὲ εἰν οὐ μὴ
τὴν ἰδίαν, ἀλλὰ τὴν ἀπαραίτητον
ἐγείνατο. καὶ ἔπειτα λέγων, ἤρῃθη
πᾶσι πάντων.

Cato senior censuram
petens, cum cæteros com-
petitores videret populo
supplices, ipse clamabat,
Populo opus esse medico
austero validisq; remediis.
Proinde eligendum censo-
rem, non qui iucundissimus
esset, sed qui inexorabilis.
Atq; hæc dicēs, ante omnes
censor creatus est.

Ἀντιθένης ἐρωτηθεὶς διὰ τὴν
πικρῶς ἔως μαθητῶν ἐπιπλήτ-
τει, καὶ οἱ ἰατροὶ φησι, ἔως κη-
μονουσι.

Antisthenes interroga-
tus, quamobrem esset seue-
rus obiurgator erga disci-

pulos, Et medici, inquit,
erga ægrotos.

Λάκωνα τις ἀπέστασε τὸν
σεπσομένην καὶ πεφωρημένην ἐκ τῆς
πολεμίων, γράψαι αὐτῷ. Κακῶς
φάμαί τε δὲ κακὴ γίνεται ἢ ἔτι
νόσον ἐκνέψαι, ἢ μὴ εἶσο. Αἰρετώ-
τερον ἐνόμιζεν θανεῖν, ἢ ἀγχιῶς
ζῆν.

Lacæna quædam mulier
vt audierat filium esse incol-
lumem, sed fugisse ab hosti-
bus, scripsit illi: Mal' rumor
de te sparsus est, aut hunc
dilue, aut ne sis. Prestabilis
iudicavit mori, quam cum
ignominia viuere.

Locus LXXXVI.
DE VOLVPTA-
T E.

Ἀρκισίλαος πρὸς τὸν πε-
σομένην διότι ἐκ μὲν τῶν
ἄλλων μετὰ βαίνουσι τὴν Ἐπι-
κυρίον, ἐκ δὲ τῶν Ἐπικυ-
ρίων οὐδὲ ποτε; ἔφη, Ἐκ μὲν
γὰρ αὐτῶν γαῖλοι γίνονται, ἐκ δὲ
τῶν γαῖλων ἄνδρες ἔ γίνονται.
ἢ γὰρ μὲν αὐτῶν πικρῶς μετὰ
δυσχεφῶρες εἶναι πρὸς ἡδο-
νῶν, ἢ πρὸς δόξων.

Arcefilaus percontanti
qui fieret, vt ab aliis sectis
multi deficerent ad Epicu-
reos, ab Epicureis nulli de-
fiscerent ad alios: Quoniã,
inquit, ex viris galli fiunt,
ex gallis viri nequaquam.

Sentiens homines esse pro-
niores ad voluptatem, quā
ad virtutem.

Βασίλειος ἔλεγε, ἡδονῶν
ἀμεινον εἶναι ἢ ἀφροσύνας, ὡς
ἐπιπόλαιον εἶναι.

† Basilius dixit, voluptatē
esse hamum diaboli, ad in-
tentum trahens. ¶ Cōgruit
cum sententia Ciceronis in
Catone Maiore: Diuinus
Plato voluptatem escam
malorum appellauit, quod
ea videlicet homines capi-
antur, vt hamo pisces.

Καὶ εἰκόνα τῶν ἡδονῶν,
ἴφη Χρυσόστομος ἐκ τῆς διωξέως,
φύλαξ· ἐκ τῆς ἀντρέψεως, περι-
μνη. Φεῖρε οὖν τῶν τέχων
ἀφ' ἧς τῶν θλίβων, μὴ τοῖς τοῖς
μέλεισι κατὰ (καὶ βέλτερον ἡσέση)
ὁ ἀφροσύνη.

† Chryostomus dixit, Vo-
luptatem cani similem esse.
Si enim persequaris, fugit:
si nutrias, manet. Fuge igitur
voluptatem propter
comitem eius afflictionem,
ne diabolus membris tuis,
tanquam telis, aduersus te
vtatur.

Ο αὐτὸς ἔλεγε· Εὐάλωτον
ἔστιν ὡς τῶν πολλῶν δι' ἡδονῆς τὸ
ἀνθρώπινον, καὶ πολλὴ ἢ ὡς τὸ
περὶ τῆς φύσεως ἡ δύν-
αμις ἐν τῆς ἀναχίεραν ἐπιτηδεύ-

μοίτων, ὡς τῶν ἡδονῆς λείον
ἐπιπόλαιον καὶ ἀφροσύνης.

Idem dicere solebat: Vo-
luptas homines vt pluri-
mū sine vllō negotio capit:
& magna promittudo est
naturæ ad hunc affectum, a
durioribus studiis ad vo-
luptatis teneritudinem fa-
cile prolabentis.

Ο αὐτὸς εἶπε· Παχὺν ἡσέση
λεπτὸν ἐκτείνει νόον.

† Idem dixit: Crassus ven-
ter non gignit mentem
subtilem.

Ἐπιπλοῦς τῶν περιπόλων εἶναι
λυπηρὰ ἴφη Μοσχίω.

† Voluptatem sequi solet
tristitia: dixit Moschio.

Φίλων ἔλεγε· Φεῖρε πάντων
ἡδονῶν, ὅτι βίαιως περισημαί.

Philo dixit: Omne iu-
cundum fuge, violenter .n.
allicit.

Ταῖς ἀναχίεσιδος εἰκόνα
ἐπεγράφετο· Γλώσσης, γαστρὸς,
καὶ αἰδέων κρατείων. ὅτι μεγίστων
κακῶν αἰτίων ἐστὶ τὸ σῶμα ἀνα-
χίερον, καὶ τῆς ἀφροσύνης ἐδὲν αἰδέων,
καὶ ἡ ἀσέλγη καὶ ἐξ ἀνθρώπων ὅσο-
κημησὶ ποιεῖ.

† Anacharsidis philosophi
statuis atque imaginibus
inscribatur? Linguae, ven-
tri & pudendis temperan-
dum: Quod maximorum
malo-

malorum causa sit lingua effrenis, & luxu nihil turpius, libidoque pœcedem ex homine faciat. Huc versiculo alluffisse videtur Hermolaus Barbarus: Venter, pluma, Venus laudem fugienda sequenti.

Σωκράτης ἐρωτηθεὶς, ἕνα ἢ δύο μέγιστα ἀπεχεσθῆναι αἰσχροῦ καὶ ἀδίκου, ἔφη, ἡδονῶν.

Socrates interrogatus, quibusnam rebus maxime abstinendum esset: Turpibus & iniustis voluptatibus respondit.

Ἄριστον αἰθρώπῳ, ἔφη Δημόκριτος, ἔστιν εὐχρηστία, ὡς πλεῖστα ἀφνημηθέντι. Ἐλάχισται αἰσχροῦ καὶ ἀδίκου, εἰ τις μὴ ἐπιβίβῃ θνητοῖσι καὶ ἡδοναῖς ποιοῖτο.

Optimū homini est, dixit Democritus, vitam agere ut plurimum laeto, rarissime tristato. quod fieri poterit, si voluptates non in perituris rebus locentur.

Ὁ αὐτὸς εἶπε: δὲν ὡσπερ Σαρῆνας, καὶ ἡδοναῖς περιελθεῖν, τὴν ἀσπίδα τῷ δεξιῷ ἰδεῖν, ὡσπερ παρ' ἰδαν.

Idem dicebat, Oportere voluptates præterire, veluti Sirenes, eum qui ad virtutem, tanquam ad patriam festinat.

Τὰς ἡδοναῖς θήσεται, καὶ μετὰ δεξιῆς. τὴν δὲ ἄσπίδα τῷ κατὰ μὲν ἄριστον, αὐτὸν δὲ τὴν κριτικόν. ἔφη Ἰσοκράτης.

Voluptates sectare, quæ cum gloria coniunctæ sunt. Oblectatio enim cum honestate coniuncta, optima est: sine hac autem, pessima: dixit Isocrates.

Ἄν ἡ πράξις καλὸν μετὰ πόνοι, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μὲν αὐτὸ ποιήσας ἀχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδονοῦσιν αἴχρὸν μὲν ἔλεγε Μουσώνιος.

Si quid honesti egeris cū labore, labor quidem evanescit, honestum autem remanet: Si quid vero turpiter egeris cum voluptate, voluptas evanescit, turpitudine vero manet: dixit Musonius.

Ὁ αὐτὸς εἶπε: ὑπερβολὴ ἀναγκαστικῆς εἶναι, τὸ πᾶσι μὲν καὶ τὸ πόνον καταργησάμεν ἡδονῶν τῆς ἐσόμενης ἀδυνείας, πᾶσι δὲ καὶ τῶν ἡδονῶν ἐκλαψάντας.

Idem dicebat: Extremæ impudentiæ esse, in subeundis & sustinendis laboribus, meminisse corporis imbecillitatis, erga voluptates autem eius obliuisci.

Επιδή Μισώνιος ὁ φιλόσοφος βασιλέα Ἰνὰ δὲ τῆ Συρίας χαλεπόντως ἔμοικτικῶς πρὸς τὸ σκοπεῖν πλὴν σωφροσύνης, καὶ φύσιν τῆς ἡδονῆς ἐν τῇ παρρησιῶν, ἡδονῆς ὁ βασιλεὺς τοῖς λόγοις, χρεῖν τε ἔχειν ἀμολογῆ τῶν ἐρημιῶν αὐτῶ, καὶ αὐτὴ τέτων, ἔφη, ἀγῆστον ὅ, π βούλει με. ἔγδ' αὐτὴν περὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ὁ ἐν Μισώνιος, αὐτῶ σε, ἔφη, τῶν τοῖς σοφῶν ἔπειτα τοῖς λόγους, ἔς ἐπεικείεις. καὶ γδ' ἐμοὶ ἔγω χαλεπὴ μάλιστα, ἔ φιληθῆση αὐτὸς ἐκ ἐπέρας μῶλλον.

Cum Musonius philosophus regem quendam Syriæ venusta & eleganti oratione ad colendam temperantiã, & vitandas voluptates hortatus esset: rex his Musonii dictis oblectatus, & gratiam eius orationi habuit, & petendi, quodcunque vellet, optione ei detulit: nulla .n. in re, dixit, repulsam apud me patieris. Respondit Musonius: Peto vt orationi meæ, quam adeo laudas, obsequaris. Nam & mihi hoc pacto maxime gratum facies, & tu ipse maiorem inde, quam ex vlla alia re, vtilitatem consequeris.

Σοφοκλῆς ἠρετὸ πρὸς περὶ σούτιν ὄντα, εἰ ἐπὶ πλεονασμῶν ἡμιμακί· ὁ δ' εὐφηνῆς, ἔφη, ἀσφραγίστα

γδ' ἐπέφυζεν, ὡς περ λυπῶντα καὶ ἀγροῖον δευσιότων.

Sophoclem grandem natu interrogabat quidam, nū adhuc cōsuesceret vxori: at ille, Bona verba, inquit: libentissime enim effugi hanc libidinem, tanquam rabidum & ferum dominum.

Διογένης καταγέλαστος τὰ μὲν τομεία καὶ ἀσημειωτοὺς, μολοχοῖς, ἔ κλεισι, ἔ σημεῖα τοῖς, ἔ σῶμα, ἔ αὐτῶν πολλὰς θυρεῖσι καὶ θυραῖς ἀνοίγονταν διὰ τοῦ σώματος, καὶ ἀδελφῶν, καὶ ὄτων, καὶ ὀφθαλμῶν.

Diogenes irridebat eos, qui cellas promtuaras obseruati vctibus & seris & signaculis: corpus autem suum multis fenestris & ianuis aperiunt, per os, & pudenda, & aures, & oculos.

Ἡδονή, ὡς βασιλεὺς ἔφη, μήτηρ ἐστὶ τῆς ἀμαρτίας· ἡ δὲ ἀμαρτία, κέντρον ἐστὶ τῆς ἡδονῆς, τρεφὸς τῆς αἰωνίου σκώληκος, ἡ πρὸς ἡμερῶν λιπέμενοι τὸν ἀπολαύσαντα, ὕστερον δὲ πικροτέρων χαλῆς ποιῆται τῆς ἀπιδιώσεως.

Voluptas, vt Basilius dixit, peccati parens est. Voluptas est mortis stimulus. Voluptas est nutritrix vermis æterni, quæ aliquantisper se fru-

se fruentem exhilarat, postea vero amariorem felle mercedem tribuit.

Διογένης ἔλεγε, τῶν οἰκων ἔγχε παλείη τροφή. πολλὰς μὲς εἶται, κ' ζαλαίς. κ' δὴ σώματα τὰ πολλὰ τροφῶν δειχόμενα, κ' νόσους πολλὰς ἐφέλκιδος.

✠ Diogenes dicebat, Earum domorum, in quibus copia alimenti sit, multos esse mures & feles: sic etiam corpora, quae multum cibi sumant, morbos quoque multos adsciscere.

Εὐσεβίος ἔλεγε τῶν ἀχρεῶς ἐπιθυμίας ἐπιχρεόντων, ἐλπίσσειν μηδένα νόμιζε. τῶν γὰρ τοῦς τῆ τύχη δ' ἄλλας κεντημένων πολλὴν ἄρρωστίας ἔχει διασώτεις δουλεύσει.

✠ Eusebius dicere solebat: Eorum qui fœdis voluptatibus dediti sunt, nullum tu liberum existimes. Hi enim multo fœuioribus dominis seruiunt, quam sunt illi, qui fortuna seruos comparant & possident.

Φεῦγε ἠδονὴν, πικρὴ γὰρ λύπην. ἐπὶ δὲ Φεῦγε τὴν πέρψιν ἀφ' ἧς τὴν θλίψιν, ἔφη πρὸς τῶν παλαιῶν σοφῶν.

Fuge voluptatem, parit enim dolorem. Item, Fuge voluptatem propter comitē

afflictionem: quidam ex veteribus sapientibus dixit.

Δημόκριτος ἔλεγε, αὐθρέων εἶται, κ' τ' πολέμιον μόνον, ἀλλὰ κ' τ' ἠδονῶν κρείσσονα.

✠ Democritus dixit, Fortem esse, non tantum qui hostes, sed etiam qui voluptates vincat.

LOCUS LXXXVII.

DE VERECUNDIA, PVDORE.

Κατὰ τὸν πρεσβύτερον τῶν νέων ἔφη χραῖρειν τοῖς ἐρευνητοῖσι μῶμιον, ἢ τοῖς ἀχρεῶσιν. Ὅτι τὸ ἐρευνημα ἀγαθὸν μὲν φύσιν δηλοῖ, ἀχρεῶς ὅμως.

✠ Cato senior aiebat, sibi magis placere iuvenes, qui rubescerent, quam qui pallescerēt, Quod rubor arguat bonam indolem, pallor non item.

Ὁ αὐτὸς ἰδὼν πόλι μωρακίον ἐρευνητῶν, γάρρει, ἔφη τὸ εἶπὸν ἐστὶν χρεῖστος τὸ χρωμα.

✠ Idem adolescenti cuidam erubescenti, Bono animo sis, inquit, fili, istiusmodi est virtutis color.

Δημήτριος τοῦ νέου ἔφη δεῖν ἐπὶ μὲν τ' οἰκίας τὰς γοεῖς ἀδείδασθαι, οὐ δὲ ταῖς ἰδοῖς τοῦς ἀπὸ τῶν πῶν τοῖς, οὐ δὲ ταῖς ἐρημίαις ἰαυτοῦς.

Demetrius dicebat iuvenes oportere domi quidem parentes, in itineribus autē obuios, in solitudine vero seipfos reuereri. ¶ Plato iubet parētes suis liberis αἰδῶ ποικίλῃ ἢ χρεσὸν καταλείπειν. Id est, non aurum, sed multum pudoris relinquere. ¶ Et in Eutiphrone inquit, ἵνα γε δῖος, ἔνθα κ' αἰδῶς. Vbi est timor, ibi & pudor.

Locus LXXXVIII.

DE TRISTI
TIA.

Σοκράτης ἐρωτηθεὶς πῶς αὐτὸς ἄλυπός τις εἴη, ἔπειτα ἀδυνάτου εἶπεν. αὐτὸς γὰρ ἐστὶ πόλιν ἢ οἰκίαν οἰκωῶντα, καὶ ἀνθρώποις ὁμιλοῦντα, μὴ λυπηθεὶς.

Socrates interrogatus quomodo quis vitam tristitia vacuam degeret, respondit: Hoc fieri non potest. Nam qui in ciuitate aut familia habitat, & hominibus conuersatur, non potest non aliquando tristani.

Ἐπίκτητος ἐρωτηθεὶς, πῶς αὐτὸς τὸν ἐχθρὸν λυπήσει, ἔφη, ἑαυτὸν παρασκευάζων εὐελπίης περὶ αὐτοῦ.

¶ Epicetus interrogatus, quomodo quis hosti dolo-

rem excitare posset, dixit: Si quis ita comparet seipsum, vt optima quæque faciat.

Οὐδείς ἀλύπῳ ἔσται διήρανος ἀνθρώπος ὧν, εἰδ' ἀρχὴ τέλεις ἐμείνειν εὐτυχῶν, ἔφη Πολιδίππος.

Nullus hominum sine tristitia vitam transegit, neque fortunatus ad finem vsque permanfit, vt inquit Polidippus.

Ευριπίδης ἔλεγε, Οὐκ εἶνεαι δρεῖν εἶον ἄλυπον ἐν εἰδένι.

Euripides dicebat, Nō posse in quoquam reperiri vitā plane tristitia vacuam.

Ζῴων ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος, ὁρῶν πῶς τῶν γενησάντων ὑπὸ τοῦ ἀρχῆ ἀπελασάμενος, εἶπεν ἑαυτῷ μὴ σὺ εἶτον ἀπελείσῃς, ἔπος σε ἀπολείσῃ.

¶ Zeno stoicus philosophum videret familiarem quendam curis & negotiis agri nimis intentum, dixit: Nisi tu agrum perdidideris, ipse te perdet.

Locus LXXXIX.

DE FORTV-
N A.

Ἰουστῶς ὁ νεώτερος ἐρωτηθεὶς πῶς ὁ μὲν πατήρ αὐτοῦ πένης ἦν καὶ ἰδιώτης, ἐκτίθειτο τῷ Συρακοσίων δόχλῳ, αὐτὸς

ἔχον κ' ὑπὸ τῶν πῶς ἂν, πῶς ἀπέβαλεν ὁ μὲν πατήρ, ἔφη, μοι τὴν τοσάντιδα τὴν ἐαυτοῦ κατέλιπε, ἔ τὴν τύχην.

Dionysius junior percontanti quomodo factū esset, vt cum pater ipsius tenui fortuna ac priuatus, sibi Syracusanorum principatum parauisset, ipse vero eum tenens, & regis filius, amississet: Pater, inquit, mihi quidem regnum suum, sed non fortunam reliquit.

Βίων ἔφη, πῶς χρεώματι τοῖς πλεῖστοις ἡ τύχη οὐ δέδωκεται, ἀλλ' ἀδεδόκειεν.

✕ Bion dixit: Fortuna diuitibus pecunias nō donauit, sed mutuo dedit.

Ἀπελλῆς ὁ ζωγράφος ἐρωτηθεὶς τίς ἦ τὴν τύχην καὶ ἡμῶν ἐρεώσεν, ἔχ' ἔσηκε γὰρ, εἶπε.

✕ Apelles pictor interrogatus, cur sedentem fortunam pinxisset, dixit, Quia non consistit.

Πολύων τ' κατορθωμάτων Φιλίππου τῆ βασιλείᾳ ἔ καλῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ προσεσηλθέντων, παρ' οὗτος μὲν ὅτι τὴν τύχην ἐνεκῆκεν ἐλύμεται: δευτέρως δ', ὅτι Παρδαίων ὁ στρατηγός, μάχη Δαρδανείας οὐκ ἔσχε, τῆς αὐτοῦ, ὅτι ἄρβεν αὐτῷ παθῆναι ἐκνήσεν

Ολυμπίας ἀνατεινῶς εἰς ἕρποντος χεῖρας, ὧ δαίμων, εἶπε, μικρὴν μοικακὸν αὐτῷ τοῦ ἔπιον καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν ποιήσων. ἔ γὰρ ἐπίστευε τῇ περὶ τὴν τύχην, εἰδὼς ὅτι Φαλαγγίσι, κ' μεγάλους οὐτύχημασι φθονεῖν πέφυκεν.

✕ Cum regi Philippo nuntium esset allatum, vno die multas eius res feliciter ac prospere gestas esse: nā Tethrippo vicerat in Olympiis: & Parmenio, eius Dux bellicus, Dardanēses praelio vicerat: & vxor Olympias ipsi masculum scetum (Alexandrum) enixa erat: portēdis in cœlum manibus exclamauit, O fortuna! misce his tot & tantis bonis paruum aliquod malum. Non enim credebat præsenti fortunæ, cum sciret eam inconstantem esse, & magnis successibus inuidere solere.

Δημοσθένης ἔλεγε, πῶς μὲν τῆς τύχης ὁμοίως ἔχον μεταβολαῖς.

Demosthenes dicere solitus est, Fortunam habere celeres mutationes.

Μένανδρος ἔφη, σὺν εἶναι εἰπεῖν ζῶντι, τίς οὐκ εἰσάκει.

✕ Menander dixit, Neminē

dum vivit, posse dicere, Hoc
vel illum non patiar.

Δημοσθένης εἶπεν, ὅτις ἀν-
θρώπων ὦν ἀνθρώπων τύχην
ἀποσφίρει, παντελῶς ἀνόητων
ἢ γένοιτο, ἐπεὶ δὴ ὁ βέλτερος πρῶτον
τοῦτον οὐκ οἶδεν, εἰ μὲν εἴθε αὐτῇ ἢ
τύχῃ μίσηται ἢ ἐσπέρῃσιν.

Demosthenes dixit, se il-
lum infanum iudicare, qui
alteri fortunam exprobrat,
cum nemo hominum sciat,
etiam si florens sit, an ad ve-
sperum sit eadem fortuna
mansura.

Σωκράτης ἔλεγε. Ὡσπερ οἱ
ἐν εὐδία πλείοντες καὶ ἄπο
τὴν χεῖρᾶν ἔχουσιν ἐπιμύσει
οὐ-
τως οἱ ἐν εὐτυχίᾳ φρονεῖντες, ἔ-
πειτα πῶς ἀτυχίαν ἢ τιμωρίαν
βουηθήματα.

✠ Socrates dicebat: Ut qui
navigant ventis secundis,
instrumenta quoque parata
habent, quibus se contra
tempestatem adversam mu-
niant: ita qui cum bona
fortuna sapiunt, etiam ad
infortuniam sibi auxilia præ-
parant.

Ἀριστοτύμῳ εἶπε Κυβερνή-
της ἀγαθοὶ ἔργον εἶναι, εἰς τὰς
πνευματικῶν μετὰ βολῆς ἀεμύ-
σιας ἀπὸ τοῦ ἵσθμῶς, ὡς εἰς
τῆς τύχης.

✠ Anistonymus dicebat:

Boni gubernatoris esse, ven-
torum se mutationibus ac-
commodare: viri autem sa-
pientis, fortunæ.

Ξενοφῶν εἶπε. δοκεῖν χαλε-
πώτερον εἶναι, εὐρεῖν ἀνδρᾶ ἑλ-
πίστα καλῶς φέροντα, ἢ πᾶσι
κακῶ. ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος πολλοῖς,
πᾶσι δὲ σφραγισμένῳ ἑστὶ πᾶσιν
ἐμποιεῖν.

✠ Xenophon dixit: Longe
difficilius esse inuenire virū
bona eleganter ferentem,
quam mala. Nam res secun-
das multos impellere, vt
fiant audaciores & petulan-
tiores. at res aduersas om-
nes sanos ad modestiam
flectere.

Δημοσθένης ἔλεγε. ὡσπερ οἱ
ἀνθρώπων εἶναι, ὅταν ἐπι-
πίση τύχῃ χεῖρᾶνται, τότε πλείον
πῶς ἀποδιδῶν ὡς ἰσοφρονεῖν
ἔχουσι.

✠ Demosthenes dicebat:
Ingenuorum hominū offi-
cium esse, cum fortuna
vtuntur secundissima, tum
maxime modestiæ studere.

Δίων εἶπε. Ταυτὸν εἶναι, ἐπὶ
ἀτυχίᾳ φρονεῖν, ἔπειτα ὀλιγο-
πραξίᾳ ἀπὸ τοῦ ἵσθμῶς.

Dion dicebat: idem esse,
in secundis rebus superbire,
& in lubrica via cursu con-
tendere.

Τῶν ἀτυχῶν εἰσὶν ὡς ἐπι-
παι

παν ἀσφαλῆς ῥαθυμία καὶ κα-
ταφρόνησις, ὡς Διόδωρος εἶπεν.

Res secundas solet vt plu-
rimum ignauia & fastus co-
mitari: vt Diodorus dicere
solitus est.

Οὐτε τὰ κελεύς ἀγρὸν φύσει
σαμῆρον δῆλον, ὅστις κερπύσσει, ἔτε
τὰ κελεύς οἰκίαν οἰκοδομησα-
μένην, ὅστις οἰκήσῃ, εἶπεν Ξενοφῶν.

Neque bene conferenti
agrum notum est, quis fru-
ctus percepturus sit, neque
domum splendide ædifi-
canti, quis sit inhabitatur:
dixit Xenophon.

Δημοθένης εἶπεν, τὸ μὲν πέ-
ρας, ὡς αὐτὸ δαίμων ἐβλήθη,
πάντων γίγνεσθαι.

Demosthenes dicebat,
Rerum omnium talem esse
exitum, qualem fortuna ve-
lit. ¶ Item: μεγάλη ῥοπή,
μέλλον δὲ ὅλον, ἢ τύχη παρὰ
πάντ' ἐστὶ τὰ ἄνθρωπων περὶ
μακα. Multum in fortuna
momenti est, ac ea potius
sola in omnibus mortali-
um rebus dominatur.

Locus XC.

DE HOMINE ET
IMBECILLITATE
humana, Erroribus huma-
nis, Calamitatibus
humanis.

Ἡρόδοτος εἶπεν, ἕλεθον εἶνασθαι
τῶν ἀδένων, ἔδ' ἔσταθ, τὰ
τὸ κεκὸν ἐξ ἀρχῆς θνητοῦ
σωσεμῆσθαι τοῖς ἡμετέροις αὐ-
τῶν, μέγιστα.

Herodotus dixit: Nemi-
nem mortalium esse, nec
vllum fore, cui semel geni-
to non admixtum sit malū:
maximis vero quibusque,
maxima mala contingere.

Ὁ αὐτὸς εἶπεν· Οὐδὲν τῶν
ἀνθρωπίνων ἐβέβαιον εἶναι· ἀλλὰ
πάντα φέρεσθαι φορὰ πρὶ παρο-
λόσθαι.

Idem dixit: Nil in reb.
humanis stabile esse, sed
omnia temerario quodam
motu ferri.

Ξενοφῶν εἶπεν, Ἄπαντα
ἀσθεδίκαν δὲ ἔστιν ἀνθρώπων ὄντα.

Xenophon dixit, Omnia
homini exspectanda esse.

Ὁ μεμνημένος, εἶπεν Ἰσο-
κράτης, τί ἐστὶν ἀνθρώπου, ἐπὶ
οὐδενὶ τῶν συμβαγόντων δυ-
χεσθῆναι.

Qui meminit (inquit Iso-
crates) quid homo sit, is
propter nullum euenien-
tem casum immodice tri-
stabitur.

Ἄνθρωποι δὲ πρὸ σοφίας καὶ πα-
λαῖσθῆσθαι κερμῆμοι, εἶπεν
Πλούταρχος.